

Aranyszájú Szent János

Homília Szent János evangéliumához

Mint ahogy Nikodémus egyfolytában reszketett, lásd meg, hogyan tárja fel előtte Krisztus e misztérium titkát, s teszi a néki eddig érthetlent érthetővé, mikor ezt mondja: „Ami testtől született, test az; ami Lélektől született, lélek az.” Elvezeti őt minden érzékelhetőtől, s nem engedi, hogy ezekkel a szemekkel belekontárkodjék a misztériumi beavatásába. Mert nem testről beszélgetünk — mondja —, hanem Lélekről, Nikodémus.

„Ami Lélektől született, lélek az.” Látod a Lélek tisztét? Látható, hogy Isten munkáját cselekszi, hiszen fentebb úgy mondta: „Istentől születtek”, itt pedig, hogy a Lélek szüli őket. „Ami Lélektől született, lélek az” — mondja. Amit mondani akar, valami ilyesmi: aki Lélektől született, az lelki. Mert születés alatt nem a ténylegest érti, hanem a kiváltság és kegyelem szerinti születést.

„Ne csodálkozz, hogy azt mondtam, szükségesek néktek újonnan születni. A szél fúj, ahová akar.” Ezzel: „ne csodálkozz”, jelzi annak lelki felindultságát, s a testtel rendelkező dolgoknál finomabbakra vezet el. Mert a testiektől elvezette ezt mondván: „Ami Lélektől született, lélek az.” Mivel pedig nem tudta, mi az, amiről mondja: „Ami Lélektől született, lélek az”, másik képre vált: nem is a testek nehézségét hozza elő, nem is egyszerűen a testetlenekről beszél (mert az ezzel sem jutott volna előbbre), hanem átmenetet talált test és testetlen között: a szél mozgását, s erről vezeti tovább. Mert erről mondja: „hangját hallod, de nem tudod honnan jön és hová megy.” Ha azt is mondja: „fúj, ahová akar”, nem úgy érti, mintha a szélnek valamiféle szándéka lenne, hanem a természetéből fakadó hártatlan és elemi erejű mozgását jelzi. Mert az élettelen dolgokról is tud az Írás így beszélni, mint amikor azt mondja: „Mert a teremtett világ hiábavalóság alá van vetve, nem önként.” Ez tehát: „fúj, ahová akar” feltartóztatathatlanságát mutatja, s hogy mindenhová elér, s nincs, aki meggátolja, hogy ide s tova szálljon, hanem erejének hatalmával szétárad, s nincs, aki erejével eltéríthetné folyását.

S „hangját hallod”, azaz a csattogást, a dörgést, „de nem tudod, honnan jön és hová megy. Így van mind, ki a Lélektől született.” Itt van az egész gondolatmenet vége. Mert ha ennek a szélnek, melynek hangját és érintését érteid felfogják, futását megmagyarázni nem tudod, sem az útját, az isteni Lélek munkájába minek ütöd bele az orrod, ki a szellőt sem ismered, jóllehet annak hangját hallod? Bizony az, hogy „fúj, ahová akar”, a Vigasztaló hatalmának bizonyítására is hangzik el. Ez áll mögötte: ha ennek senki sem tud ellene állni, hanem eljut, ahová akar, a Lélek munkájának mennyivel inkább nem fognak tudni természeti törvények ellenállni, sem testi származás határai, sem az ilyesfélék közül semmi. ... Amint tehát a szél nem látszik, jóllehet hangot ad, úgy a lelki születés sem látható testi szem számára, mindazonáltal test a szél, még ha a legfinomabb is, mert érteinkkel felfogható, test. Ha pedig a testnél nem zavar, hogy nem látod, s nem támad kétséged emiatt, a Lélekről hallva miért zavarodsz meg, s kérsz ilyen bizonyítékokat, amit a testnél nem tettél? *Ford. Hanula Gergely*